

TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC - THÔNG MINH: MÔ HÌNH GIÁO DỤC SÁNG TẠO TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH

TS. Võ Thế Quân - Đặng Thị Hồng Thắm

Trường Trung học phổ thông Đông Đô (Tây Hồ - Hà Nội)

Email: vanphong@dongdops.edu.vn.

Tóm tắt: Trường học Hạnh phúc - Thông minh là mô hình giáo dục sáng tạo trong kỷ nguyên vườn mình phát triển thịnh vượng của dân tộc. Trường học Hạnh phúc là môi trường học tập sáng tạo phát triển toàn diện nhân cách người học và hệ giá trị người Việt Nam trong thời đại mới. Trường học Thông minh là trường học tận dụng ưu thế của công nghệ, của trí tuệ nhân tạo AI để người học và nhà trường thích ứng với xã hội thông minh, kỷ nguyên số, hướng tới xây dựng trường học số, giáo dục số. Trường học Hạnh phúc - Thông minh là mô hình nhà trường Việt Nam theo Minh triết giáo dục Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu chân hưng giáo dục và quá trình chuyển đổi số phù hợp với cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, là xu hướng cơ bản xây dựng nền giáo dục Việt Nam hiện đại. Ba trụ cột giáo dục trong kỷ nguyên số: Văn hóa là nền tảng, Trí tuệ nhân tạo AI là công cụ, Nhà giáo là chủ thể sáng tạo tác động đến nhân vật trung tâm của quá trình giáo dục là các thế hệ học sinh. Bài viết giới thiệu một số kết quả xây dựng Trường học Hạnh phúc - Thông minh ở Trường Trung học phổ thông (THPT) Đông Đô là minh chứng cho thành công của mô hình này phù hợp với Nghị quyết 71-NQ/TW của Bộ Chính trị về Đột phá phát triển giáo dục đào tạo.

Từ khóa: Trường học Hạnh phúc, Trường học Thông minh, Trường học Hạnh phúc - Thông minh, trường học số, giáo dục số, kỷ nguyên số, kỷ nguyên vườn mình.

Nhận bài: 15/01/2026; Biên tập: 16/01/2026; Phản biện: 19/01/2026; Duyệt đăng: 26/01/2026.

1. Đặt vấn đề

Đại hội XIV Đảng Cộng sản Việt Nam đã mở đầu “Kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vườn mình của dân tộc Việt Nam, đó là kỷ nguyên phát triển, kỷ nguyên giàu mạnh dưới sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản, xây dựng thành công nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa, dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, sánh vai với các cường quốc năm châu”. (Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm - Tạp chí Cộng sản số 1050 - 11/2024).

Trong dòng chảy chuyển động mạnh mẽ của thời đại chuyển đổi số, đổi mới sáng tạo và toàn cầu hóa, nền giáo dục Việt Nam đang đứng trước những yêu cầu cấp thiết về tái cấu trúc, hiện đại hóa và nhân bản hóa mô hình tổ chức dạy học. Một trong những định hướng mang tính chiến lược là xây dựng “Trường học Hạnh phúc - Thông minh” như một mô hình giáo dục sáng tạo để nối dài những giá trị cốt lõi của nền giáo dục trong bối cảnh mới - một nền giáo dục toàn diện, khai phóng, sáng tạo và nhân văn.

Trong suốt hành trình lịch sử phát triển của dân tộc, giáo dục Việt Nam luôn gắn liền với vận mệnh quốc gia. Từ thời kỳ kháng chiến gian khó đến giai đoạn xây dựng đất nước, trường học luôn là nơi ươm mầm trí thức, hun đúc tinh thần yêu nước, bồi dưỡng phẩm chất cách mạng cho thế hệ trẻ. Nền giáo dục hoàn toàn Việt Nam đề cao sự toàn diện, kết hợp giữa tri thức, nhân cách, đạo đức và năng lực sống - chính là linh hồn của hệ thống giáo dục Việt Nam suốt nhiều thập niên qua.

Trong kỷ nguyên mới, yêu cầu đặt ra cho giáo dục không chỉ là “dạy chữ, dạy người”, mà còn là “dạy cách học, dạy cách thích ứng và sáng tạo”.

Trong bối cảnh đó, mô hình “Trường học Hạnh phúc - Thông minh” nổi lên như một định hướng tất yếu, tích hợp các giá trị truyền thống với công nghệ hiện đại và các phương pháp sư phạm mới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm Trường học Hạnh phúc - Thông minh

Đầu năm 2017, Tổ chức giáo dục, khoa học và văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO) khuyến cáo xây dựng Trường học hạnh phúc nhằm đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục, giúp cho con người vươn tới ước mơ cao nhất là tìm được ý nghĩa hạnh phúc trong cuộc sống.

Trường học hạnh phúc là môi trường học tập sáng tạo, giúp cho người học phát triển các giá trị của hạnh phúc, vun đắp những kỹ năng sống cơ bản và năng lực tìm kiếm trí thức. Trường học hạnh phúc là nơi giúp cho học sinh phát triển hài hòa các Chỉ số thông minh: Cảm xúc (EQ), Kiến thức (IQ), Sáng tạo (CQ), Vượt khó (AQ). Tháng 5/2019 Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phát động “Triển khai kế hoạch nâng cao năng lực ứng xử sư phạm, đạo đức nhà giáo vì một trường học hạnh phúc”, nhấn mạnh đến ba tiêu chí Yêu thương, An toàn, Tôn trọng. Trên cơ sở chỉ đạo của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Công đoàn Giáo dục Việt Nam đã có Hướng dẫn số 312/CĐN, ngày 12/11/2019 cho các trường tổ chức và tham gia xây dựng trường học hạnh phúc với các tiêu chí (5):

- Tiêu chí 1. Về môi trường nhà trường và phát triển cá nhân.
- Tiêu chí 2. Về dạy và học.
- Tiêu chí 3. Về các mối quan hệ trong và ngoài nhà trường.

Ngày 11/6/2024, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội công bố Quyết định số 1468/QĐ-SGDĐT về việc Ban hành Bộ tiêu chí Trường học Hạnh phúc cho các trường mầm non, phổ thông trên địa bàn Thành phố Hà Nội với 15 tiêu chí và 3 nhóm tiêu chuẩn. (6). Xây dựng trường học hạnh phúc là giải pháp cốt lõi để ngăn chặn và chấm dứt bạo lực học đường từ sớm, từ xa.

Trường học thông minh là trường học tận dụng ưu thế của công nghệ thông tin để thay đổi phương pháp dạy, phương pháp học, phương pháp quản trị nhà trường làm cho người học và nhà trường thích ứng với xã hội thông minh và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4.

Sự kết hợp Trường học Hạnh phúc với Trường học Thông minh tạo thành Trường học Hạnh phúc - Thông minh là xu thế phát triển tất yếu của nhà trường trong thế kỷ XXI. Hạnh phúc/Thông minh đan xen, lồng ghép kết hợp hài hòa thúc đẩy lẫn nhau trong một thể thống nhất. Muốn hạnh phúc phải hướng tới làm chủ phương pháp dạy thông minh, phương pháp học thông minh, phương pháp làm việc sáng tạo, thông minh. Khi đạt được kết quả học tập, giảng dạy, làm việc thông minh tức là nâng cao giá trị của hạnh phúc, đạt được trạng thái hạnh phúc ở mức độ cao hơn.

Nhiệm vụ của các nhà giáo dục Việt Nam là xây dựng được Trường học Hạnh phúc - Thông minh vừa mang bản sắc văn hóa Việt Nam, phát huy và nâng cao truyền thống đạo học Việt Nam, vừa mang hơi thở của thời đại cách mạng công nghiệp 4.0. Như vậy Trường học Hạnh phúc - Thông minh là mô hình nhà trường thế kỷ XXI theo Minh triết giáo dục Hồ Chí Minh đáp ứng các yêu cầu của đổi mới giáo dục và quá trình chuyển đổi số trong lĩnh vực giáo dục tiến tới nền giáo dục số phù hợp với cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0.

Kết luận số 91/KL-TW ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế” (2) (1) đã khẳng định việc xây dựng Trường học Hạnh phúc - Thông minh là nhiệm vụ của giáo dục trong tiến trình thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện và đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. “Đẩy nhanh tiến trình chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo; phát triển giáo dục số, giáo dục thông minh, giáo dục cá nhân hóa, giáo dục sáng tạo, giáo dục thích ứng với sự phát triển của trí tuệ nhân tạo; đồng thời, trang bị cho học sinh, sinh viên các kỹ năng thiết yếu để thích ứng học tập, làm việc hiệu quả, an toàn trong không gian số. Phát triển các phương thức đào tạo mở, các nền tảng dạy và học trực tuyến mở, phát triển học liệu mở trực tuyến. Khuyến khích phát

triển các mô hình trường học mới như trường học số, trường học thông minh, trường học hạnh phúc”.

2.2. Một số kết quả chủ yếu trong xây dựng Trường học Hạnh phúc - Thông minh ở Trường THPT Đông Đô

Trường học Hạnh phúc - Thông minh được Trường THPT Đông Đô khởi xướng năm 2017 với mục tiêu xây dựng một mô hình nhà trường mới đáp ứng sự phát triển trong thế kỷ XXI. Trong các năm qua (2017-2026) Trường THPT Đông Đô đã dần định hình mô hình Trường học Hạnh phúc - Thông minh trong thực tiễn giáo dục Việt Nam.

2.2.1. Trường THPT Đông Đô là môi trường sống hạnh phúc: Trường học Xanh - Sạch - Đẹp - An toàn

Từ năm 2015, Trường THPT Đông Đô đã đề ra chủ trương xây dựng Trường học Xanh - Sạch - Đẹp - An toàn với khẩu hiệu “Sạch như khách sạn, đẹp như công viên”: Các khu vực trong trường phải sạch, đẹp, ngăn nắp, thoáng mát về mùa hè, ấm về mùa đông. Phong trào “Đi bộ nhặt rác” đã giáo dục học sinh ý thức tự giác làm sạch trường, lớp.

Trường học không chỉ xanh, sạch mà còn phải đẹp, phải tạo thành môi trường sư phạm lành mạnh. Vì vậy việc trang trí, các khẩu hiệu trong trường được quan tâm, bố trí rất hài hòa mang tính giáo dục cao. Các khẩu hiệu được thay đổi phù hợp với các ngày lễ trong năm và các chủ điểm giáo dục. Tại các tầng đều bố trí các tủ ảnh phù hợp với các chủ đề giáo dục truyền thống cho học sinh:

- Khối 12: Chủ đề Việt Nam Tổ quốc tôi.

- Khối 11: Chủ đề Thủ đô Hà Nội văn hiến và anh hùng.

- Khối 10: Chủ đề Hoàng Sa - Trường Sa trong trái tim Việt Nam.

Ngày 20/11/2022, nhà trường đã khánh thành Không gian văn hoá Hồ Chí Minh trở thành nơi học tập về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh cho cán bộ giáo viên (CBGV) và học sinh một cách thiết thực, hiệu quả.

Lớp học là môi trường hoạt động chủ yếu của thầy và trò, vì vậy phải tạo không gian sư phạm có tính thẩm mỹ cao với các yêu cầu: Đưa cây xanh, đưa thiên nhiên vào lớp học làm cho lớp học dịu mát hơn; trang trí lớp học đẹp, đảm bảo tính thẩm mỹ. Mảng tường cuối lớp học với diện tích khoảng 20m² được gắn với một phong cảnh thiên nhiên hoặc danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử (ruộng bậc thang, thác nước, Vịnh Hạ Long, Hoàng thành Thăng Long, Kinh thành Huế, phố cổ Hội An, Văn Miếu - Quốc Tử Giám, Khuê Văn Các ...) đã làm cho lớp học gần với thiên nhiên, lịch sử.

Để tạo cảnh quan xanh, đẹp phù hợp với kiến trúc tòa nhà, mỗi lớp được giao một góc để đặt cây xanh tạo thành tiểu cảnh làm tăng vẻ đẹp và xây dựng ý thức, kiến thức về bảo vệ môi trường, chăm sóc cây xanh với thông điệp: “Vi môi trường xanh, Vì Trái Đất xanh, Vì cuộc sống xanh...”.

Trường THPT Đông Đô là một trường học an

toàn với Phòng y tế được bố trí đầy đủ các trang thiết bị, thuốc men xử lý cấp cứu khi cần thiết. Có quy trình phòng chống dịch bệnh hiệu quả, phòng chống tai nạn thương tích. Trường THPT Đông Đô đã duy trì dạy kỹ năng bơi cho học sinh tại bể bơi trong nhà của trường từ năm 2005 đến nay, xóa được nạn mù bơi cho học sinh. Hệ thống báo cháy tự động, thang thoát hiểm, dây thoát hiểm từ trên cao, các phương tiện phòng cháy chữa cháy tại chỗ được trang bị đầy đủ (bình cứu hỏa, hệ thống vòi phun nước...). Đội phòng cháy chữa cháy (PCCC) cơ sở hàng năm được tập huấn và CBGV, học sinh đều tham gia thực tập PCCC, cứu nạn cứu hộ theo hướng dẫn của Công an PCCC. Khu vực nhà ăn luôn đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, được cấp Giấy chứng nhận Nhà ăn đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm.

2.2.2. Trường học Hạnh phúc: Xây dựng và phát triển Văn hóa Đông Đô

Xây dựng Trường học Hạnh phúc ở Trường THPT Đông Đô thực chất là Xây dựng và phát triển Văn hóa Đông Đô. Điều này được thực hiện xuyên suốt lịch sử phát triển của Nhà trường trong 35 năm qua (1991 - 2026).

Các chủ thể chính của nhà trường là giáo viên, học sinh và các bậc phụ huynh cùng đồng hành trong nhiệm vụ giáo dục. Do đó xây dựng Trường học hạnh phúc là làm cho giáo viên, học sinh và phụ huynh đều được hạnh phúc.

Năm 2000 Nhà trường đã xây dựng các tiêu chí về Phong cách Nhà giáo Đông Đô mẫu mực làm mục tiêu phấn đấu rèn luyện của CBGV. Sau đó Công đoàn nhà trường đã cụ thể hóa thành 10 thói quen tốt của CBGV. Những quy định này đã giúp cho mỗi CBGV phấn đấu rèn luyện bản lĩnh, tự tin, tự trọng, tự chủ, tự giác trong thực hiện các quy định của ngành về đạo đức nhà giáo, các quy định của trường để Mỗi thầy giáo, cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo.

Ngay từ năm học đầu tiên (1991 - 1992) Trường THPT Đông Đô đã đề ra yêu cầu cụ thể rèn luyện Phong cách học sinh Đông Đô thanh lịch. Năm 2000 Nhà trường đề ra 10 thói quen tốt của học sinh Đông Đô là những điểm cụ thể hóa nội dung giáo dục đạo đức đối với học sinh. Bồi dưỡng Phong cách học sinh Đông Đô thanh lịch, rèn luyện 10 thói quen tốt của học sinh chính là bồi dưỡng phát triển nhân cách thế hệ mới, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong thế kỷ XXI. Nhà trường đã xây dựng Sở rèn luyện phấn đấu trở thành con ngoan, trò giỏi, bạn tốt, trong đó yêu cầu học sinh tự đánh giá kết quả thực hiện 10 thói quen tốt hàng tuần, hàng tháng. Vì vậy học sinh thấy được ưu điểm, hạn chế của bản thân để phấn đấu vươn lên và cũng là cơ sở để đánh giá xếp loại kết quả rèn luyện hàng tháng.

Hội thi Học sinh Đông Đô thanh lịch hàng năm được tổ chức đều đặn từ năm 1991 đến nay là ngày

hội tôn vinh và biểu dương vẻ đẹp thanh lịch của học sinh Đông Đô, được học sinh hào hứng, nhiệt tình tham gia. Hội khỏe Phù Đổng, Hội thao Giáo dục quốc phòng - An ninh được tổ chức hàng năm là ngày hội biểu dương kết quả rèn luyện thể lực, luyện tập kỹ năng sẵn sàng chiến đấu bảo vệ Tổ quốc của học sinh Đông Đô.

Phong cách Nhà giáo Đông Đô mẫu mực, Phong cách học sinh Đông Đô thanh lịch là cơ sở xây dựng văn hóa ứng xử giữa thầy - thầy, thầy - trò, trò - trò trên nền tảng yêu thương, chia sẻ, tôn trọng lẫn nhau. Cần tôn trọng sự khác biệt. Thầy quý trò, trò kính thầy, phát huy truyền thống tôn sư trọng đạo của dân tộc. Từ năm 2000 đến 2018, năm nào nhà trường đều tổ chức Hội thảo ứng xử sư phạm và phương pháp giáo dục học sinh, từ năm 2019 là Hội thảo xây dựng Trường học Hạnh phúc - Thông minh. Tại các hội thảo này các thầy, cô giáo cùng nhau chia sẻ những kinh nghiệm bổ ích trong ứng xử sư phạm và giáo dục học sinh. Trong quan hệ thầy - trò, người thầy bao giờ cũng ở vị trí chỉ đạo, điều chỉnh mối quan hệ thầy trò cho phù hợp với sự phát triển của xã hội hiện đại. Người thầy không chỉ dạy học sinh bằng kiến thức mà trước hết là dạy học sinh bằng chính tấm gương phấn đấu không mệt mỏi vì sự nghiệp trồng người của bản thân. Người thầy phải biết lắng nghe, chia sẻ và tôn trọng học trò, từ đó xây dựng mối quan hệ thầy trò trong sáng, đẹp đẽ, hướng học sinh tới sự phát triển hài hòa về nhân cách.

Hội đồng sư phạm 3 thế hệ cùng đồng tâm hiệp lực, cùng chung sức, đồng lòng xây dựng và phát triển Nhà trường. Hội thể Đông Đô được tổ chức vào ngày 1/9 hằng năm đã trở thành nét đẹp trong truyền thống của nhà trường. Đó là: "Tâm sáng Chí bền, Trung Hiếu vẹn toàn, Đồng lòng chung sức, Xây dựng Trường Trung học phổ thông Đông Đô Hạnh phúc - Thông minh - Chất lượng thật cao - Phát triển bền vững". Lời thề này đã đi vào tâm khảm của nhiều thế hệ cán bộ giáo viên, trở thành bản sắc của Nhà trường. Xây dựng đội ngũ cán bộ giáo viên luôn luôn là nhiệm vụ trọng tâm của Trường Trung học phổ thông Đông Đô vì đây là nhân tố quan trọng nhất quyết định chất lượng đào tạo cao và ổn định của nhà trường.

Nhà trường đã thực hiện các chính sách thu hút tài năng và nhân tâm của các nhà giáo tâm huyết với tinh thần chiêu hiền đãi sỹ. Lấy chất lượng, hiệu quả công việc làm thước đo phẩm chất và năng lực của đội ngũ thầy cô. Hội đồng sư phạm 3 thế hệ gồm các thầy giáo, cô giáo lão thành có nhiều đóng góp xuất sắc cho sự nghiệp giáo dục của đất nước; các thầy giáo, cô giáo trung niên dày dặn kinh nghiệm và các thầy giáo, cô giáo trẻ năng động sáng tạo.

Trường THPT Đông Đô có đội ngũ giáo viên chủ nhiệm (GVCM) chuyên trách làm nhiệm vụ giáo dục, quản lý học sinh từ năm 1991 đến nay. Các thầy, cô giáo chủ nhiệm là các nhà tâm lý, nhà giáo dục,

nhà quản lý năng động, sáng tạo, tâm huyết, gắn bó với học sinh trong suốt thời gian học sinh học tại trường. Nhờ đó GVCN hiểu được sâu sắc đặc điểm, tâm - sinh lý của từng học sinh, hoàn cảnh sống của từng em để có phương pháp giáo dục phù hợp. Với nguyên tắc từ Trái tim đến trái tim, GVCN đã cảm hóa được nhiều học sinh cá biệt, giúp các em trưởng thành trong cuộc sống. Phương pháp giáo dục kỷ luật tích cực đã được vận dụng linh hoạt, khéo léo để biến quá trình giáo dục thành quá trình tự giáo dục; nâng cao vai trò tự quản, tự chịu trách nhiệm; khuyến khích sự chủ động, sáng tạo trong tổ chức các hoạt động tập thể của học sinh.

Chương trình giáo dục kỹ năng sống được nhà trường đưa vào hệ thống giảng dạy chính thức từ năm 2005, từ 2022 kết hợp với Chương trình hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp do GVCN thực hiện với thời lượng 2 tiết/tuần trong suốt năm học đã thực sự có tác dụng tích cực bồi dưỡng kỹ năng mềm, giáo dục toàn diện cho học sinh.

Hệ thống khen thưởng của CBGV và học sinh là nguồn khích lệ thầy và trò vươn tới những thành công mới. Đối với CBGV: Kỷ niệm chương Vì sự nghiệp phát triển Trường PT Đông Đô, Danh hiệu cao quý Nhà giáo Tiên phong, Lao động Gương mẫu; Giải thưởng Chu Văn An, Giải thưởng Nhà giáo Sáng tạo, Huy hiệu Bác Hồ. Đối với học sinh: Giải thưởng Đông Đô, Giải thưởng Búp sen xanh, Giải thưởng Học sinh Đông Đô thanh lịch, Giải thưởng Lớp trưởng giỏi, Bí thư Chi đoàn giỏi, Đội trưởng Cờ đỏ giỏi. Đặc biệt, Trường THPT Đông Đô có Học bổng Đông Đô và Học bổng Võ Thế Quân tặng cho những học sinh gia đình khó khăn nhưng đạt nhiều thành tích trong học tập và rèn luyện.

Chi bộ Trường THPT Đông Đô đặc biệt quan tâm đến công tác phát triển đảng viên, luôn tạo điều kiện cho CBGV, học sinh phấn đấu trở thành đảng viên. Trong các năm vừa qua đã kết nạp được 25 đảng viên là những CBGV, học sinh xuất sắc. Năm 2024 và 2025 Chi bộ Trường THPT Đông Đô kết nạp 5 học sinh vào Đảng. Công đoàn, Đoàn Thanh niên và Hội Cựu chiến binh Nhà trường hoạt động hiệu quả đã phát huy vai trò chính trị - xã hội của từng tổ chức, tạo nền tảng chính trị cho sự phát triển ổn định vững chắc của Nhà trường.

Phụ huynh học sinh đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển Nhà trường, luôn đồng hành cùng nhà trường tổ chức các hoạt động giáo dục, quản lý học sinh hiệu quả. Giáo viên chủ nhiệm là cầu nối giữa nhà trường với phụ huynh. Ban đại diện cha mẹ học sinh tâm huyết, trách nhiệm, luôn phối hợp chặt chẽ với nhà trường tổ chức Hội thảo phương pháp giáo dục con ngoan hạnh năm và tổ chức các sự kiện lớn trong năm học (kỷ niệm Ngày Nhà giáo Việt Nam, tham quan học tập trải nghiệm ngoài nhà trường, các hoạt động văn thể giáo dục học sinh...).

Từ tháng 9/2024, nhà trường triển khai xây dựng

Không gian Văn hoá Đông Đô bao gồm khu vực lớp học và khu vực chung. Không gian Văn hoá Đông Đô gồm có 4 tiêu chí: Không gian văn hoá vật chất, Không gian văn hoá tinh thần, Không gian văn hoá dân tộc, Không gian văn hoá dạy và học thông minh. Không gian văn hoá được hình thành với mục đích phát triển văn hóa Đông Đô, xây dựng Trường học Hạnh phúc - Thông minh thích ứng với thời đại chuyển đổi số; xây dựng văn hóa ứng xử văn minh, thanh lịch giữa học sinh với học sinh, ứng xử văn hóa giữa học sinh với các thầy, cô giáo theo tiêu chí Trường học Hạnh phúc - Thông minh. Từ đó bồi dưỡng kiến thức văn hóa dân tộc giúp cho học sinh hiểu sâu sắc về các di sản văn hóa, truyền thống, lịch sử dân tộc.

2.2.3. Trường học Thông minh: Dạy, học, quản trị nhà trường thông minh

Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 việc xây dựng Trường học thông minh nhằm khai thác tối đa ưu thế công nghệ mà cuộc cách mạng này mang lại (công nghệ số, internet vạn vật, trí tuệ nhân tạo, thực tế ảo...) để làm thay đổi phương pháp dạy, phương pháp học và phương pháp quản trị nhà trường.

Trong nhiều năm qua đội ngũ giáo viên Trường Đông Đô đã từng bước sử dụng hiệu quả công nghệ thông tin (CNTT) vào giảng dạy, số lượng giáo án điện tử và bài giảng E-learning ngày càng nhiều, đã nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường. Các thầy, cô giáo đã thực hiện nhiều phương pháp dạy học mới (dạy theo dự án, bàn tay nặn bột,...). Đặc biệt nhờ CNTT đã thực hiện có hiệu quả mô hình lớp học đảo ngược (Flipped classroom): Giáo viên giao nhiệm vụ học tập cho học sinh tìm kiếm nội dung kiến thức, thông tin trên mạng Internet và SGK, sau đó cho học sinh trình bày và giáo viên đánh giá nhận xét, hệ thống hóa kiến thức cho học sinh. Như vậy giáo viên đóng vai trò người tổ chức, dẫn dắt quá trình tìm kiếm tri thức của học sinh. Học sinh được chủ động xây dựng kiến thức bài học, trở thành kiến thức của bản thân. Đó là mô hình: Thầy thiết kế, trò thi công trong tổ chức dạy học.

Để thực hiện mô hình Trường học thông minh Trường THPT Đông Đô đã từng bước đầu tư cơ sở hạ tầng về CNTT hiện đại từ nhiều năm nay: Kết nối đường truyền Internet tốc độ cao đến từng phòng học, trang bị máy chiếu, máy tính ở các phòng học để giáo viên có thể truy cập và giảng dạy bằng các thiết bị hiện đại. Hiện nay, trường có 2 phòng học thông minh với 70 máy tính mới và hiện đại, phục vụ việc đổi mới dạy và học trong nhà trường. Từ nhiều năm nay nhà trường đã thực hiện việc quản lý học tập của học sinh trên phần mềm LMS và ứng dụng hệ thống quản lý giáo dục EMIS để số hoá toàn bộ hồ sơ giảng dạy của giáo viên, hồ sơ học tập của học sinh.

Ngày 20/11/2020, Nhà trường đã chính thức khai trương Cộng đồng học tập Đông Đô (<https://cdhtdongdops.mobiedu.vn/>), mở ra môi trường học

tập không giới hạn về không gian và thời gian, góp phần kết nối giáo viên và học sinh Trường THPT Đông Đô với giáo viên học sinh cả nước. Cộng đồng học tập Đông Đô ra đời đã từng bước khẳng định mô hình học tập thông minh góp phần xây dựng trường học số, lớp học số, nền giáo dục số trong kỷ nguyên Cách mạng công nghiệp 4.0. Từ đầu năm 2025, nhà trường đã đẩy mạnh ứng dụng trí tuệ nhân tạo vào giảng dạy và học tập.

Trường THPT Đông Đô đã tiên phong thực hiện phương pháp dạy học hiện đại, kết hợp giữa dạy và học trực tiếp và trực tuyến (Blended Learning), làm thay đổi cách dạy và học thông minh phù hợp với kỷ nguyên số.

Dạy và học thông minh không chỉ bó hẹp trong khuôn khổ nhà trường mà phải học tập trải nghiệm thông minh gắn với thực tế cuộc sống. Trong nhiều năm qua Trường THPT Đông Đô đã tổ chức học tập trải nghiệm sáng tạo ngoài nhà trường để rèn các kỹ năng làm việc nhóm, tổ chức hoạt động tập thể; tìm hiểu các vấn đề lịch sử, xã hội, tự nhiên. Các hoạt động này diễn ra ở các danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử và cách mạng của đất nước: Danh thắng Vịnh Hạ Long, khu sinh thái Tràng An, các khu di tích: Cổ đô Hoa Lư, Côn Sơn Kiếp Bạc, Bạch Đằng Giang (Hải Phòng), quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh ở Nam Đàn, Nghệ An; Bảo tàng Lịch sử quốc gia, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, Bảo tàng Hồ Chí Minh...

Dạy và học thông minh phải đạt tới niềm vui hạnh phúc, sáng tạo. Nói cách khác sáng tạo là đặc trưng nổi bật của dạy-học thông minh. Đó là một trong những mục tiêu cơ bản của Trường học thông minh - Lớp học thông minh - Tiết học thông minh. Ngày 20/11/2025, nhà trường đã khai trương Thư viện số tạo điều kiện thuận lợi cho thầy và trò tìm kiếm, khai thác sách, tài liệu tham khảo trên nền tảng số ở mọi lúc mọi nơi. Đây là một bước tiến mới trong quá trình xây dựng trường học số, giáo dục số.

Từ những nỗ lực bền bỉ trong các năm qua về đổi mới phương pháp dạy - học thông minh, xây dựng Phòng học thông minh, Trang mạng giáo dục Đông Đô, Cộng đồng học tập Đông Đô, Thư viện số, dạy học STEM, học tập trải nghiệm đã hình thành Hệ sinh thái học tập thông minh trong kỷ nguyên Cách mạng công nghiệp 4.0. Với những kết quả về chuyển đổi số, nhà trường đã được Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội công nhận đạt mức độ 3 (mức cao nhất) về chuyển đổi số trong trường học từ năm 2023.

Mô hình Trường học Hạnh phúc - Thông minh là sự tiếp nối tất yếu của nền giáo dục cách mạng - một nền giáo dục đặt con người làm trung tâm, phát triển toàn diện cá nhân, khơi dậy tinh thần dân tộc và lý tưởng xã hội chủ nghĩa.

2.2.4. Tâm nhìn Đông Đô trong Kỷ nguyên số

Nghị quyết 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã xác định (3):

- Về Văn hóa học đường: “Phát triển giáo dục trên nền tảng văn hóa, giá trị truyền thống văn hóa dân tộc, đồng thời tiếp thu tinh hoa nhân loại, chuẩn mực quốc tế; giáo dục, đào tạo công dân Việt Nam trở thành công dân toàn cầu”. “Xây dựng và cụ thể hóa hệ giá trị con người Việt Nam trong thời đại mới, tích hợp xuyên suốt trong chương trình giáo dục ở tất cả các cấp học. Kiên trì xây dựng văn hóa học đường”.

- Về vai trò Nhà giáo: “Người học là trung tâm, là chủ thể của quá trình giáo dục và đào tạo; nhà trường là nền tảng, nhà giáo là động lực, quyết định chất lượng giáo dục”.

- Về Trí tuệ nhân tạo: “Chuyển đổi số toàn diện, phổ cập và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo trong giáo dục và đào tạo”. “Đẩy nhanh chuyển đổi số, phổ cập và ứng dụng công nghệ số, trí tuệ nhân tạo trong quản lý, tổ chức hoạt động giáo dục, đào tạo ở tất cả các cấp học trên phạm vi cả nước”.

Bước vào năm học 2025 - 2026, kỷ niệm 35 năm thành lập Trường THPT Đông Đô (1991 - 2026), ngày 5/9/2025 nhà trường đã công bố Tầm nhìn Đông Đô trong kỷ nguyên số với ba trụ cột giáo dục kỷ nguyên số là:

- Văn hoá: Giáo dục phát triển trên nền tảng văn hoá, truyền thống đạo học Việt Nam. Với trường THPT Đông Đô đó là Văn hoá Đông Đô.

- Trí tuệ nhân tạo AI: Làm thay đổi cách dạy, cách học phù hợp với kỷ nguyên số; vừa là thách thức vừa là cơ hội cho phát triển giáo dục.

- Nhà giáo: Thực hiện sứ mệnh thiêng liêng dạy chữ, dạy người, phát triển năng lực sáng tạo và bồi dưỡng nhân cách cho người Việt Nam hiện đại. Đội ngũ Nhà giáo Đông Đô với các phẩm chất: mẫu mực, bản lĩnh, trí tuệ, sáng tạo.

Vai trò 3 trụ cột: Văn hoá là nền tảng; Trí tuệ nhân tạo là công cụ; Nhà giáo là chủ thể sáng tạo điều phối kiến tạo, tiên phong làm chủ trí tuệ nhân tạo AI phục vụ cho sứ mệnh giáo dục thế hệ mới. Cả 3 trụ cột tác động đan xen nhau đồng thời tác động sâu sắc tới nhân vật trung tâm của giáo dục là các thế hệ học sinh làm thay đổi phẩm chất và năng lực người học thích ứng với thời đại cách mạng công nghiệp 4.0. Có thể diễn đạt cô đọng nhận thức trên như sau:

Giáo dục = Văn hoá + Nhà giáo + Trí tuệ nhân tạo AI

Trường THPT Đông Đô = Văn hoá Đông Đô + Nhà giáo Đông Đô + AI
= Hạnh phúc + Thông minh

Tâm nhìn mới với 3 trụ cột (Văn hoá Đông Đô, Nhà giáo Đông Đô, Trí tuệ nhân tạo AI) đã nâng tầm mô hình trường học Hạnh phúc - Thông minh lên một tầm cao mới thích ứng với kỷ nguyên số.

3. Kết luận

Trải qua 35 năm hình thành và phát triển (1991 - 2026), Trường THPT Đông Đô đã khẳng định tính đúng đắn và hiệu quả của mô hình Trường học Hạnh phúc - Thông minh. Từ việc xây dựng môi trường học tập xanh - sạch - đẹp - an toàn, bồi dưỡng phong cách học sinh thanh lịch, giáo viên mẫu mực, đến đổi mới phương pháp dạy học theo hướng hiện đại, ứng dụng công nghệ thông tin toàn diện, nhà trường đã từng bước hình thành một hệ sinh thái học tập sáng tạo, nhân văn và tiến bộ. Mô hình này không chỉ phù hợp với yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư mà còn đáp ứng xu thế phát triển giáo dục hiện đại và công cuộc đổi mới giáo dục ở Việt Nam.

Điểm nổi bật của Trường THPT Đông Đô là định hướng giáo dục toàn diện, hướng tới đào tạo những công dân vừa có năng lực hội nhập quốc tế, vừa gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc; biết suy nghĩ độc lập, có tinh thần tự học suốt đời và sẵn sàng đóng góp cho sự phát triển bền vững của đất nước trong kỷ nguyên số. Trường học thực sự trở thành không gian hạnh phúc, nơi thầy cô, học sinh và phụ huynh cùng chia sẻ niềm tin, sự đồng hành và giá trị tích cực trong giáo dục.

Những thành tựu của Trường THPT Đông Đô hoàn toàn phù hợp với các chủ trương lớn của Đảng

và Nhà nước về phát triển các mô hình trường học mới như trường học hạnh phúc, trường học thông minh, trường học số; đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo và chuyển đổi số trong dạy học, quản trị và đánh giá giáo dục. Có thể khẳng định, mô hình Trường học Hạnh phúc - Thông minh không chỉ là định hướng phát triển của Trường THPT Đông Đô mà còn là xu thế tất yếu trong xây dựng nền giáo dục Việt Nam hiện đại, nhân văn và hội nhập ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013). “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”, Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của BCH Trung ương.
- [2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2024). “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của BCH Trung ương Đảng khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo”, Kết luận 91-KL/TW ngày 12/8/2024 của Bộ Chính trị.
- [3]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2025). “Về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo”, Nghị quyết 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị.
- [4]. Quốc hội (2019). Luật Giáo dục 2019.
- [5]. Công đoàn Giáo dục Việt Nam (2019). Công văn số 312/CĐN ngày 12/11/2019 về việc “Hướng dẫn Công đoàn các trường học tổ chức và tham gia xây dựng trường học hạnh phúc theo “Kế hoạch nâng cao năng lực ứng xử sư phạm đạo đức nhà giáo, người lao động đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”.
- [6]. Sở GDĐT Hà Nội (2024). Quyết định số 1468/QĐ-SGDĐT ngày 11/6/2024 về việc “Ban hành Bộ tiêu chí trường học hạnh phúc cho các trường mầm non, phổ thông trên địa bàn thành phố Hà Nội”.

Happy-Smart School: An innovative educational model in the era of national rise

Dr. Vo The Quan - Dang Thi Hong Tham
Dong Do High School, Tay Ho, Ha Noi
Email: vanphong@dongdops.edu.vn.

Abstract: The Happy-Smart School is an innovative educational model in the era of national rise for prosperous development. A Happy School provides a creative learning environment that fosters the holistic development of the learners' personalities and nurtures Vietnamese core values in the new era. A Smart School leverages the advantages of technology and artificial intelligence (AI) to enable both learners and schools to adapt to a smart society and the digital era, moving toward the construction of digital schools and digital education. The Happy-Smart School is a model of Vietnamese school based on Ho Chi Minh's educational philosophy, meeting the requirements of educational revitalization and the digital transformation process in line with the fourth industrial revolution, and is a fundamental trend in building a modern Vietnamese education system. The three pillars of education in the digital age are: Culture as the foundation, Artificial Intelligence (AI) as the tool, and Teachers as the creative agents influencing the central figures of the educational process - the generations of students. This article presents some of the results of building a Happy-Smart School at Dong Do High School, demonstrating the success of this model in line with Resolution 71-NQ/TW of the Politburo on breakthroughs in education and training development.

Keywords: Happy School, Smart School, Happy-Smart School, digital school, digital education, digital era, era of national rise.